

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

BEDNARZ

OJ CZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

Wyraz BEDNARZ nazywa jeden z niemal zapomnianych zawodów: BEDNARZ to 'rzemieślnik zajmujący się wyrabianiem beczek, a także naczyń z klepek drewnianych, z drewna'. Skoro BEDNARZ robi BECZKI, to dlaczego nie nazywa się „beczkarz”? BEDNARZ to stare słowo, pojawiające się już w XV-wiecznych polskich zabytkach piśmienniczych. BECZKA to słowo jeszcze starsze, notowane już od XIV w. Są dwie teorie na temat pochodzenia BEDNARZA i BECZKI. Pierwsza upatruje w nich bardzo stare germanizmy, zapożyczone niezależnie od siebie. Prastłowiańska antenatka polskiej BECZKI, czyli *bъčьka, według tej teorii jest zdrobnieniem od niezachowanego słowa *bъči, które pochodziłoby od germańskiego, starobawarskiego *butše (dzisiejsze dialektalne, bawarskie Bütschen 'baryłeczka z uchem i przykrywką; dawniej: baryłeczka do przewozu soli'), natomiast BEDNARZ byłby późniejszym, bo średniowiecznym zapożyczeniem - od dawnego niemieckiego büttenære o takim samym znaczeniu (do dziś zachowało się Butte / Bütte 'duża beczka; kadź'). Druga teoria oba słowa traktuje jako rodzime, a ich prastłowiańskim przodkom znajduje pnie praindoeuropejskie. Według tej teorii BECZKA to kontynuant prastłowiańskiego *bъčjьka - zdrobnienia od *bъčjy, które pochodziłoby od praindoeuropejskiego *bhuk-y-ū-s, przekazującego znaczenie dużego, drewnianego naczynia. Natomiast ogólnopolski BEDNARZ (podobnie jak gwarowy BEDNAR) pochodziłby od prastłowiańskiego *bъднъ 'duże naczynie wydłubane z drewna', którego potwierdzeniem może być gwarowa BEDNIA o podobnym znaczeniu. We wszystkich tych formach dałoby się odnaleźć praindoeuropejski pień *bheudh- niosący znaczenie 'żłobić, dłubać'.